

Redaktorem Rudého práva Vaculík nebyl

Ad LN 3. 8.: Seriál LN - Pražské jaro '68

Potěšilo mě detailní i přesné vylíčení okolností vzniku manifestu Dva tisíce slov v pátečních LN. Ve zveřejněném životopise Ludvíka Vaculíka je ovšem jedna zavádějící informace: totiž že tata po vojenské službě pracoval jako redaktor v Rudém právu. Což budí dojem, jako by pracoval v deníku, tedy jako by byl prominentem režimu. Ve skutečnosti ovšem byl nakladatelským redaktorem ve vydavatelství RP a redigoval knížky o hluboké orbě atp. Pro práci ve stranickém deníku byl otec málo politicky spolehlivý.

Je totiž dobře vědět například to, že při vstupu do KSČ připsal na zadní stranu přihlášky: „Souhlasím se zásadami komunismu, ovšem tak, jak těmto zásadám rozumím. Není vyloučeno, že jim někdy budu rozumět lépe nebo jinak... Nenávídím agitaci, jednostrannost, fanatismus jakéhokoliv druhu. Nade všechno je mi svoboda, a pokud nebude ohrožovat svobodu jiných, nevzdám se jí nikde a nikdy.“ Tato výhrada funkcionářům strany neunikla. Odkaz na ni se později stal jedním z argumentů pro tatovo vyloučení z KSČ po sjezdu spisovatelů v roce 1967.

Práce nakladatelského redaktora byla v tatově životě nevýznamná a tata ji poměrně brzy opustil a šel pracovat do časopisu Beseda venkovské rodiny.

Jan Vaculík

Není zákon jako zákon

Ad LN 4. 8.: Vesmír má suroviny pro průmysl na Zemi

Vysloužilý generál amerického letectva Peter Worden se v rozhovoru zmiňuje o tom, že se každé dva roky zdvojnásobuje schopnost postavit silnější laser s náklady klesajícími na polovinu. Přirovnává to k tzv. Murphyho zákonu. Je sice hezké, že tak připomíná kolegu stejné složky amerických ozbrojených sil, od jehož práce na projektu MX981 (zkoumajícího tehdy, jaké okamžité zrychlení, resp. zpomalení člověk přežije při nehodě) se tento zákon traduje. Tato zákonitost se ovšem netýká pokroku elektroniky, nýbrž toho, že „pokud se něco může pokazit, také se to pokazí“.

Rostoucích výkonů elektroniky a poklesu ceny za ně se týká vztah zvaný Moorův zákon, pojmenovaný po civilistovi, který šéfoval firmě Intel.

Pokud budeme počítat s působením Murphyho zákona, můžeme si být jisti, že až postavíme obranný systém proti asteroidům nebo pošleme výsadek k Alfě Centauri, bude ve složitém systému něco, co náhodnou chybou nebude fungovat, a bez ohledu na vynaložené prostředky takový systém ztroskotá. (Potvrzení toho si lze ostatně připomínat na dvou haváriích amerických raketoplánů.)

Není zákon jako zákon a použití špatného vztahu může snadno vést k neúspěchu. To je ostatně variace na situaci, kterou zažil Edward A. Murphy v roce 1949, když našel v zařízení technikem opačně zapojený převodník a inženýři se poté snažili přijít s takovými spoji, které nebylo možné omylem zapojit opačně.

Plánování velkolepých zítřků vypadá zvláště, pokud nezvládáme znát ani to, s čím přišly generace před námi. Jak to ostatně vyjádřil Aldous Huxley (v eseji Případ dobrovolné neznalosti) slovy znějícími jako zákon: „To, že se lidé z lekcí historie příliš mnoho neučí, je samo o sobě tou nejdůležitější ze všech lekcí, které nám historie dává.“

Jiří **Zlatuška**, děkan **Fakulty informatiky** Masarykovy univerzity

<http://archiv.newton.cz/ln/2018/08/08/fffb6f7285e79388075e236da5a30bd8.asp>